

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 49

Az orosz offenziva Wolhyniában összeomlott

A nowo-aleksinieci csata az oroszok teljes vereségével végződött — Lipót bajor herceg előrehalad Minszk felé — Nagy harcok Wilejka körül — A Scholz-hadsereg támadása a Berezina mögé vetette vissza az oroszokat — A nyugati fronton az angol-francia áttörési kísérletek meghiúsultak

A wolhyniai nagy csata, melyben az oroszok roppant tömegek tűzbe dobásával próbálták áttörni Puchallo és Böhm-Ermolli hadseregeinek arcvonalát, tegnap este véget ért. Vezérkarunk mai jelentése megállapítja, hogy az oroszok teljes vereséget szenvedtek a nyolc napos csatában, amelyben a magyar s az osztrák csapatok hősi elszántsága és szívós kitartása ismét diadalmaskodott a lélektelen orosz tömegeken.

Galiciában csend volt és változatlan maradt a helyzet a Jasjolda vidékén is, ahol Mackensen tábornagy csapatai állanak szemben az ellenséggel. Annál élénkebb tevékenység színhelye volt az északi orosz haretér közepe, ahol Lipót herceg hadserege s ebben Kövess tábornok magyar serege tovább kergeti a megvert orosz hadakat Minszk irányában. A bajor herceg csoportjához észak felől csatlakozó Gallwitz-hadsereg elérkezett a Njemen alsó szakaszához és a kis Berezina folyó torkolata vidékén vívja győzelmes harcait. — A Berezinától nyugatra eső területet Scholz tábornok csapatai már megtisztították az oroszoktól, akik a folyó keleti partjára szorultak. — Ezeknek az orosz erőknél a helyzete azáltal, hogy a németek a Smorgon—Wischow vonalat áttörték, válságosnak tekinthető. A Wilejka mindkét oldalán a harcok még nem nyertek befejezést.

A nyugati hadszíntéren a tegnapelőtt megkezdett angol-francia offenziva tegnap is nagy erővel tombolt a hosszú arcvonal minden szakaszán. Lille-től délnyugatra s a Reims és az Argonneok közötti terepen a németek kénytelenek voltak átengedni első vonalaikat, de joggal állapítja meg a nagy vezérkar, hogy a generális támadás sehol sem ért el célját tekintve említésre méltó eredményt, mert a német front áttörése, amire az angol-francia offenziva törekszik, egyetlen szakaszon sem sikerült. — Sőt a Lille alatti szakaszon nagyon is rövid életűnek látszik az angolok sikere, mert a németek új állásukból máris ellentámadásba mentek át, melynek sikeres előhaladása máris konstatálható. Az argonnei erdőktől nyugatra pedig a franciák csak foglyokban nem kevesebb, mint 3800 embert hagytak a németek kezén, míg Ypernmél az angol támadás veszteségteljesen összeomlott.

A Balkánon még mindig nem tisztázódott teljesen a helyzet, bár Bulgária fegyveres köz-

belépése küszöbön állónak tekinthető. A szófiai szerb követ s az entente-követek már becsomagoltak.

Mai távirataink:

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Az ellenség tegnap is nagy haderő alkalmazásával folytatta arra irányuló erőfeszítéseit, hogy arcvonalunkat Nowo-Aleksiniecnél áttörje. A több nap óta folyó csata az oroszok teljes vereségével ért véget. — Az oroszokat minden olyan ponton, ahol valamely lövészárkunkba ideig-óráig benyomultak, odasiető tartalékjaink az ellenség nagy veszteségei közt üzték újra ki. Még tegnap délután és este is tízszer megismételt orosz támadás omlott össze. Nowo-Aleksiniectől délre, Zaloszczétól keletre a szétlőtt akadályainkon át állásainkba behatolt orosz csapatokat elfogtuk.

Az Ikwa—Styr vonalon az ellenség tevékenysége megbénult.

Kelet-Galiciában csend uralkodik.

A Litvániában küzdő osztrákmagyar csapatok az ellenséget Kraszynnál a felső Szcara keleti partjaira vetették vissza.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Hindenburg tábornagy hadserege: Wilejkától keletre az oroszok újabb támadásait visszautasítottuk. Wilejkától nyugatra heves harc folyik. — A Smorgon és Wischow közötti arcvonalon több ponton behatoltunk az ellenség állásaiba. A harc még tart.

A Berezinától északnyugatra támadásunk az oroszokat a Berezina mögé vetette vissza. Tovább délre Dzeljaticsinél és Ljubisánál elérjük a Njement. 900 oroszot elfogtunk és 2 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege: Az ellenséget még hátrább szorítottuk. 550 foglyot szállítottunk be.

Mackensen tábornagy hadserege: A helyzet változatlan.

Délkeleti hadszíntér: A német csapatoknál jelentős esemény nem történt. LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Az orosz offenziva letörése

Sajtóhadiszállás, szeptember 26. Az Ivanow tábornok vezérlete alatt álló orosz seregek támadásai, melyeknek hevessége a kárpáti harcok rohamaira emlékeztetett, úgy Nowo-Aleksiniecnél, mint a várháromszög területén tegnap estére elcsöndesedtek. — Csapataink mindenütt visszaverték az oroszok előretöréseit. Az oroszok véres veszteségei igen nagyok, a mellett nagyszámu foglyokat is ejtettünk.

A Balkán fegyverben

A délkeleti hadszíntérről Höfer altábornagy csak annyit jelent, hogy: nincs újság.

Diplomáciai szaktítás küszöbön Bulgária és az entente között

Szófia, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) A Mir jelenti: A szerb követ családja tegnap este elutazott Szófiából. Az olasz és az orosz követek készen állnak az elutazásra. Az angol követ már tegnap este elutazott.

Szófia, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) A Bulgáriában székelő orosz konzulátusok felhívják az orosz alattvalókat, hogy kérjék ki utleveleiket.

A bolgár-szerb háboru előtt

Szófia, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) Szerbiával megszakadt a vasúti összeköttetés. Számos szerb menekült érkezett ide a határhelységekből, ugyiszintén katonaszökevények is jöttek át a szerb határról.

Lugano, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) Risztics római szerb követ a Corriere della Sera római tudósítója előtt a küszöbön álló bolgár-szerb háborura vonatkozólag a következő kijelentést tette:

— Mi nyugodtan várjuk az eseményeket. Hadseregünk helyzete kitünő. A fejlemények elé bizakodással tekintünk.

A lelkesedés Szófiában

Köln, szeptember 26. A *Kölnische Zeitung* szófiai tudósítója jelenti: Tegnapelőtt minden utcáskoron kiragasztották a *mozgósítási hirdetményeket*. Parasztberek százas csoportokban, hadi felszereléssel, nyugodtan vonulnak a kaszárnyákba. A katonai iskolák növendékei bejárják az utcákat és *boszu-dalokat* énekelnek „a rabló entente” ellen. Tegnap a gimnázium felső osztályu tanulói német és bolgár zászlók alatt, zeneszóval és dalolva, a német követség elé vonult és lelkesen tüntetett. Az ország belsőjében nyugalom van.

A bolgár-román vasútforgalom

Szófia, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) *Radoslawow* miniszterelnök hosszasan tanácskozott *Derussi* szófiai román követtel. A tanácskozás tárgyát a transito-forgalom szabályozása képezte. Mint hírlik, a tárgyalások meg egyezésre vezettek.

A román csapatok a határon maradnak

Bukarest, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) A félhivatalos *Indépendance Roumaine* jelenti: A *tegnapi minisztertanács, mely a külügyi helyzettel foglalkozott, tudomásul vette Bulgária és Görögország hadseregének mozgósítását. A miniszterek egyértelműen azon a nézeten voltak, hogy az új tények nem olyan természetűek, melyek alkalmasak volnának arra, hogy Románia politikájának eddig követett irányvonalait bármilyen tekintetben megváltoztassák. Ennélfogva a román csapatok továbbra is a határon koncentrálnak, az ostromállapot kérdésével a minisztertanács nem foglalkozott.*

Románia semlegessége és a zsidók

Konstantinápoly, szeptember 26. Az utóbbi napok eseményei után itt semmi kétség sincs *Románia magatartása* felől. Hogy a román kormány helyzete nem könnyű, az kiténik azokból a jelentésekből, melyek szerint a román zsidók egyenjogúsításukat követelik. — Ez a követelés előreláthatóan nehézségeket okoz a kormánynak és belső zavargásokra vezet, amit a román semlegesség főtartásának újabb indoka gyanánt lehet tekinteni.

A románial terménykivétel

Predeal, szeptember 26. A román pénzügyminiszterium elhatározta, hogy *Verciorova* mellett még két vámhivatalt állít fel a határon és pedig *Silisteanál* és *Starovatznál*. Ezek a helyeken a terménykivétel vagonokban és szekerekben lesz eszközölhető.

Romániában elmaradnak a hadgyakorlatok

Bukarest, szeptember 26. Az *Adeverul* szerint a román kormány *elhalasztotta az őszre tervezett fegyvergyakorlatokat*, mert kerülni akarja a látszatot, mintha a hadgyakorlatok az ország politikájával összefüggésben állnának.

A román pénzügyminiszter bukása

Bukarest, szeptember 26. *Carp Péter* lapja, a *Moldova* írja: A liberális körökben egyre nagyobb elégedetlenség mutatkozik *Costinescu* pénzügyminiszter ellen. *Costinescu* gazdasági politikája eleinte végtelen rokonszenynek örvendett a liberális körökben, mert *sokakat gazdagd tett*, számos kedvezményben részesítette híveit és megengedte a nemzeti banknak, hogy *háborus időkben abszolút fantasztikus nyereségre tegyen szert*. Azonban súlyos napok következtek az államra. *Deficit*, óriási függő adósság, komoly külföldi kölcsön felvételének lehetetlensége és mindezekhez járult a *kivitel elakadása*

és ennek folytán a *mezőgazdák romlása*. Erre keresni kezdték a bűnöst és a liberálisok meg is találták *Costinescu* ur személyében. Igaz, hogy a pénzügyminiszter egyszer minden ellentmondás nélkül kijelentette a kamarában, hogy a hadügyminiszterium a *gabona-kivétel eltöltését követelte tőle*. De ki emlékszik már erre a tilalomra? *A kormány meg akarja változtatni politikáját és rövid időn belül meg is fogja változtatni. Bratianu urat meg kell menteni* és mivel valakinek bűnhődnie kell egy szerencsétlen politikai hibáért, valószínűleg *Costinescu* ur lesz az, aki meg fog győződni róla, hogy egészségi szempontból *vissza kell vonulnia*.

Az ovatos Görögország**A Venizelos-párt bomlása**

Szófia, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) *A görög kormány a határ-őrségeket visszarendelte az ország belsejébe*. Ezt az intézkedést azzal magyarázzák, hogy a kormány *el akarja kerülni az összeütközéseket a bolgár határon*.

Lugano, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) Az olasz lapok athéni tudósítói jelentik, hogy *Venizelos állása ismét megrendült. A kormánypart bomlásnak indult*. — Két frakció áll szemben egymással a kormánypart kebelében: az egyik a *semlegesség további fenntartását* követeli, a másik pedig a *Szerbiával fennálló szerződés figyelembevételét* mellett száll szikra.

Gunaris a királynál

Athén, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) Hivatalosan jelentik: *Konstantin király Gunaris volt miniszterelnököt magához kérette*.

Az entente pénzzel próbálkozik

Athén, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) A *Nea Himaera* jelenti: Franciaország ajánlatot tett a görög kormánynak, hogy 100 millió franknyi hitelt nyújt részére, katonai kiadásainak fedezésére.

A belga-francia harctér**Az angol-francia offenzíva**

Berlin, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:*

A hónapok óta előkészített francia és angol offenzíva folyamán megindult harcok az arcvonal nagyobbik részén tovább folytak, a nélkül, hogy a támadókat céljukhoz említésre méltó mértékben közelebb hozták volna.

A tengerparton az angol hajók is megkísérelték, hogy tüzelésükkel, amelyet főleg *Zeebrügge* irányítottak, a harcba avatkozzanak. Sikerük nem volt. Egy hajó elsüllyedése és két másik megsérülése után visszavonultak.

Az Ypern-szakaszon az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. Előnyöket nem vívott ki. Az angolok 2 tisztet, 100 főnyi legénységet és 6 gépfegyvert hagytak kezük között.

Lilletől délnyugatra sikerült az ellenségnek egyik hadosztályunkat Loos mellett az első védelmi vonalból a másodikba visszazoritani. Természetes, hogy ez alkalommal a két ellenséges állás között beépített anyagunkban is jelentékeny veszteséget szenvedtünk. Folyamatban levő ellentámadásunk sikeresen halad előre.

Az egykori *Souchez* falunak romjait önként kiürítettük.

Számos más támadást ezen arcvonalon könnyű szerrel vertünk vissza, sok helyen az ellenségnek igen súlyos vesztesége mellett. Ez alkalommal különösen kitüntette magát a 39-ik landwehr-ezred, amelynek a május havi átörési kísérlet alkalmával Neuville-től északra a főtámadást kellett kivédenie. Itt több mint 1200

embert, köztük 1 angol dandárparancsnokot és több tisztet foglyul ejtettünk és 10 gépfegyvert zsákmányoltunk.

A Reims és az Argonneok között dúló viaskodásban szintén kénytelen volt egy német hadosztály Perthestől északra a csaknem hetven órás szakadatlan lövetéssel elpusztított legelső állását kiüríteni és a két-három kilométerrel hátrább fekvő második állást elfoglalni. Egyébként az ellenség összes átörési kísérletei itt is megghiúsultak. Különösen heves volt a harc Mourmelon le Grandetől északra és közvetlenül az Argonneoktól nyugatra. Itt aztán derék csapataink a legnagyobb veszteséget is okozták az ellenségnek. Az északnémet és a hesseni landwehr kiválóan verekedett. Több mint 3750 francia, köztük 39 tiszt, esett fogságunkba.

A légi harcban repülőinknek szép sikerei voltak. Egyik harci repülőnk Cambraitól nyugatra lelőtt egy angol repülőgépet. A próba-felzárásra felszállott Boelke hadnagy Metzről délre idézte elő egy Volsin-repülőgép lezuhanását. A Freiburg ellen támadásra készülő három gépből álló francia repülőraj elűzésére felszállott Böhm altisztnek két repülőgép lezuhanása köszönhető; csak a harmadik menekült meg előle.

A francia nép és a hadsereg türelmetlensége

Berlin, szeptember 26. A *Localanzeiger* jelenti Rosendaalból: Egy hollandiai újságíró, aki most érkezett ide *Dieppe*-ből, a következőket beszélte nekem a francia s az angol hadsereg-körök hangulatáról:

„Bámulnak azon, hogy Németország abban a tekintetben is fölényben van ellenségeivel szemben, hogy *népképviselői testületei a katonai kérdésekben is otthonosak*, míg a négyes szövetség parlamentjei semmit sem értenek ezekből. Ez az oka annak, hogy a német birodalmi gyűlésen sokkal nagyobb bizalommal viselkednek a vezető férfiak iránt, mint nálunk.”

A tudósító elmondja továbbá, hogy Németországra nézve más hízelgő dolgokat is hallott angol tisztektől, akiknek a háború, melyet most viselniük kell, sehogy sem tetszik. *A francia katonaságnak a párisi törvényhozók iránt érzett boszúsága mind élesebb kifejezésre jut*. Ha a köztársasági hadsereg kivivná a győzelmet, rákényszeríthetné a parlamentre a maga akaratát. Biztosítanak róla, hogy *Poincaré nyomban átadását adná egy katonai diktatúrára*, mert ő is haragszik a kabinet ellen folytatott aknamunka miatt. Amíg azonban *Joffre* fel s alá szaladgál a fronton, anélkül, hogy döntésre határozná el magát s amíg nem képes győzni, mindaddig a parlament a helyzet ura. A kormánynak és a vezérkarnak alapos okai vannak, hogy mihielyt lehet, megtegye a döntő lépést. A miniszterium

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Hétfőn — Kedden
1915 szeptember hó 27., 28.

Schildkraut-film.

DÄMON és az EMBER.
Nagy dráma 4 felvonásban.
Elejétől végig érdekes, szenzációs
irodalmi értékű dráma.

Ne menj a jégre, vigjáték.
HÁBORUS HIRADÓ.

Előadások kezdete 5 órakor rendszer helyiárral.
Folytatólagos bemenet.

cselekvéssel tartozik a népek, a vezérek pedig adósok a hadseregnek azon ígretük beváltásával, hogy nem fognak egy második téli hadjáratot eltölteni az árkokban. Legkésőbb egy hónap alatt nyílt kitörésre kerülne a belső válság, ha a mostani veszteséglő állapotban maradnának a dolgok. A hollandi hírlapíró még hozzátette, hogy a francia nép sóvárog egy hadvezéri zseni után.

A bolgár mozgósítás és a francia pénzügyek

Genf, szeptember 26. A szenátus pénzügyi bizottságában, ahol Müllerand hadügyminiszter a póthiteleket megokolta, híre terjedt, hogy a bolgár mozgósítás következtében a francia pénzügyekkel szemben újabb igények támadtak. A részletekről csak az athéni és a bukaresti követek sürgönyeinek beérkezése után fog a minisztertanács határozni.

Elsülyesztett francia gőzös

Athén, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) A Ravitailleurs 5000 tonnás francia gőzöst egy német buvárhajó a Libyai-tengerben elsülyesztette.

Az olasz háború

Az olaszok tüzeltek a görzi Vöröskereszt-kórházra

Budapest, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

Az olaszok tevékenysége tegnap arra szorított, hogy a görzi Vöröskereszt-kórházat, melynek rendeltetését messzire látható genfi lobogó jelezte, heves tüz alá fogták. Az olasz tüzés az erre a kórházra intézett tüzéssel ötször telibe talált, még pedig az egyik gránát a műtő-terembe csapott be, további ötvenhárom lövedék az épület közvetlen szomszédságába ütött. Katonai célja ennek a népjegellenes cselekedetnek nem volt, mert ott csapatok sem közel, sem távol nem voltak.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

A Dardanellák ostroma

A török főhadiszállás jelentése

Konstantinápoly, szeptember 26. A főhadiszállás jelentése a Dardanella-frontról:

Anafortánál felderítő oszlopaink a balszárnyon az ellenséges lövészárkokból mintegy harminc puskát és egyéb hadiszert vittek magukkal. Ez oszlopból visszafoglalták azoknak az állomásoknak egy részét, amelyeket az ellenség a partraszállás alkalmával megszállott.

Ari Burnunál gyenge kölcsönös tüzelés.

Sedil Bahrnál egyik osztagunk a balszárnyon kézigránatokkal megtámadta az ellenség bombavető állásait és megakadályozta, hogy az ellenség bombákat dobjon.

Török győzelem a Kaukázusban

Konstantinápoly, szeptember 26. A főhadiszállás jelentése a kaukázusi frontról:

Van-tól keletre Hosub környékén előretolt osztagaink megverték az ellenséget, mely keleti irányban menekülni volt kénytelen. Sok puskát és hadiszert maradt kezünkben.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

HÉTFŐ: *Lyon Lea*, regényes színjáték.

KEDD: *A kis gróf*, operett. (Diósy Nusi vendégjátéka.)

SZERDA: *Cigányprimás*, operett. (Diósy Nusi vendégjátéka.)

CSÜTÖRTÖK: *Zsuzsi kisasszony*, operett. — (Diósy Nusi utolsó fellépte.)

Gyermeknap Debreczenben a hadiárvák javára

Az előkészítő értekezet

Az Országos Gyermekvédő Liga a debreceni Patronázs Egyesület által és a debreceni jótékony egyesületek közreműködésével október 9-én gyermeknapot rendez Debreczenben, amelyen a hadiárvák javára fognak gyűjteni. A gyermeknap rendezésének módozatait a ma délelőtt 11 órakor tartott értekezleten állapították meg, amelyen nagy számban jelentek meg a Patronázs Egyesület, valamint a jótékony nőegyletek tagjai.

Kesserü Lajos dr. törvényszéki elnök, a Patronázs Egyesület elnöke az értekezletet megnyitó beszédében találó, szép szavakban fejtette ki a gyermeknap humánus jelentőségét és kiemelte azt, hogy a gyermeknap gyűjtés a hadiárváké lesz.

Ezután Fráter Erzsébet, a debreceni Jótékony Nőegylet elnöknője ismertette a gyermeknap rendezésének részleteit. A jótékony szolgálatába szegődő urasszonyok és urleányok az utcákon 14 urna mellett fognak gyűjteni. Kikerülnek az utcák forgalmasabb pontjaira az ismert fehérpiros ernyők, amelyek alatt virágokat és üdítő italokat fognak a járó-kelő közönség részére kiszolgálni. Az adakozók gomblyukba tüzhető jelvényeket fognak kapni, amelyek 2, 5 és 10 koronáért válthatók meg. — A gyűjtés ideje alatt a 39. gyalogezred zenekara és cigányzenekarok fognak az urnáknál hangversenyezni, délután 4 óra után pedig konfetticsata lesz.

Az urna-bizottság megalakítása után Medgyaszay Miklós árvaszéki elnök azt kérdezte felszólalásában, hogy a begyűlt összegből mennyi lesz a hadiárváké.

Erre a kérdésre Fodor Emil, a Patronázs Egyesület titkára a következő fölvilágosítást adta:

A Debreceni Patronázs Egyesület elhatározta, hogy saját kebelében hadiárva-alapot létesít, amelyből a hadiárvákat fogja segíteni és ezáltal a helybeli városi árvaszék hasonló mozgalmanak segítségére fog szolgálni. Erre az alapra a gyermeknap jövedelmét szánta, amely külön alapként fog kezeltetni. A gyermeknap jövedelmek fele az egyesületnek, fele az Országos Gyermekvédő Ligának jut, kifejezetten arra a célra, hogy azt a debreceni hadiárvák elhelyezési költségeinek fedezésére fordítsa. — Az Országos Gyermekvédő Liga már most is több hadiárvat helyezett el különféle intézetekben és ezentúl is, ha az árvaszék bármely hadiárva elhelyezését kéri, azt a legnagyobb készséggel teljesíteni fogja.

Kesserü Lajos dr. elnök az adott fölvilágosítás után tisztázottnak jelentette ki a gyűjtés jövedelmének megosztását, majd ismételtén kérte a megjelenek hatatos közreműködését a gyermeknap sikere érdekében és köszönetet mondva a megjelenésükért, az értekezletet fél 1 órakor berekesztette.

A háztartási fémtárgyak térítési árai

A honvédelmi miniszter rendelete

A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét a háztartásokban használt fémtárgyak rekvirálásáról. A rendelet, melyet tegnap tüzetesen ismertettünk, a következő térítési díjakat állapítja meg kilogrammonkénti teljes súlyra:

Vörösréz-tárgyak: 1. Főzőedények, idegen anyagból való szerelvény nélküli 5 korona, idegen anyagból való szerelvényvel pedig 4 korona; amennyiben a szerelvények súlya becsülés szerint a teljes súly 20 százalékát meghaladja, a 20 százalékot meghaladó súlynak megfelelő árrészlet az alapárul felvett 4 koronából levonandó. 2. Egyszerű asztali készletek 5 korona. 3. Mosóüstök 5 korona. 4. Tűzhelyekbe beépített vízmelegítők csapokkal egyúttal 4.50 korona. 5. Egyszerű víztartók 4 korona. 6. Fürdőkádadak 4 korona. 7. Egyszerű parázstartók 4 korona. 8. Egyszerű kályhaelötétek 4 korona. A

3., 4., 5., 6., 7. és 8. szám alatt felsorolt tárgyakon található vasalkatrészek becsülés szerinti súlya a teljes súlyból levonandó.

Nikkel-tárgyak: Főzőedények és egyszerű asztali készletek (fazekak, üstök, lábosok, fedők, serpenyők, tálak, tálcsák) kilogrammonként a teljes súly szerint 12 korona.

Sárgaréz-tárgyak: Sárgaréz-lemez és tombaklemezárak (habüstök, befőzőüstök, tálcsák, stb.), ugyszintén egyszerű parázstartók és egyszerű kályhaelötétek sárgarézből, bronzból tombakból, idegen anyagokból való szerelvény nélkül kilogrammonként a teljes súly szerint 3.75 korona, idegen anyagokból való szerelvényvel 3 korona. Egyszerű öntött sárgaréz gyertyatálya 3.20, lapos vasalókra 3, domboru vasalókra 3.50, félkilós és ennél nehezebb súlyokra 3, egyéb egyszerű öntvényekre 2, egyszerű függönyrudakra (csövek) és tartókra, szőnyegrudakra, fogantyú- és védőrudakra betét nélkül vagy könnyen eltávolítható betéttel (a betét az ármegálapításnál nem vétetik figyelembe) 3.50 korona állapított meg térítésül kilogrammonként a teljes súly szerint.

Hibás tárgyakért arányosan olcsóbb ár állapítható meg. Oly tárgyakért, melyeknek elvétele falazási vagy szerelési munkát igényel, igazolt esetekben az átvett tárgy súlyának minden kilogramja után 50 fillér pótdíj fizetendő.

Egyéb rekvizíció esetére még a következő árak állapítottak meg kilogrammonkénti teljes súlyra: sárgarézcsapok 4.50, kutalkatrészek sárgarézből 4, sárgarézláncok 3.50, butorlábak 3, egyszerű rézkilencsek és zárpaizsok a vasalkatrészek súlyának leszámításával 2.90 korona.

HIREK

— Az egyetem megnyitó ünnepélye. A debreceni tudományegyetem holnap, hétfőn délelőtt tartandó megnyitása alkalmából Bernolák Nándor dr. rektor a következő sorokat teszi közzé: A hatóságokat, ugyszintén a hatóságok, hivatalok és tanintézetek képviselőit tisztelettel kérem, hogy az egyetem megnyitása alkalmából tartandó istentiszteleten ne az elmúlt tanévben a hatóságok által elfoglalt és a meghívóban is feltüntetett (a szószéktől balra eső) padosorokban, hanem a szószékkel szemben levő padokban méltóztassanak helyet foglalni.

— Signum laudis. A király elrendelte, hogy zsaroljai Márton Dezső 3. honvédegyalozredbeli tartalékos főhadnagynak az ellenesség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a legfelső dicséret elismerés ujjalag tudtul adassék.

— Emelkedik a megyei pótadó. Pákozdy Sándor alispán a szeptember 30-iki közgyűlést megelőzőleg a következő előzetes értesítést bocsátotta ki a vármegyei törvényhatósági bizottsági tagokhoz: Az 1883. évi XV. t.-c. 40. §-a 2. bekezdésében foglaltak alapján értesitem, hogy a f. évi szeptember 30-ik napján tartandó rendes őszi közgyűlésen a költségvetés megálapításával egyúttal a vármegyei székházépítési alap céljára további 2 százalékos, a vármegyei tisztii nyugdíjalap céljaira pedig további 4 százalékos vármegyei pótadó kivetése fog tárgyalatni, amelyre t. bizottsági tag urat ez uton is meghívom. Debrecen, 1915. évi szeptember 13. Pákozdy Sándor alispán.

Apollo

Ma, hétfőn
Előadások 5 és 7 órakor félhelyárak,
9 órakor rendes helyárak.

Vigjáték ujdonság!

Pubinak nem kell nevelő.

Vigjáték 3 felvonásban.

Detektiv-regény után irt szenzációs ujdonság!

Lóverseny és kártya.

Bűnügyi történet 3 felvonásban.

A hegedűművészt.

Vigjáték.

— **Egy hősi halált halt főhadnagy temetése.** Engeszer József m. kir. honvéd főhadnagyot, aki a Chyrow melletti csatában esett el és eddig az ottani klostrom kertjében nyugodott, holnap, hétfőn délután 4 órakor a debreceni vasuti állomás pályaudvaráról temetik a római katolikus egyház szertartása szerint a Szent Anna-utcai temetőbe. Az engesztelő szent mise áldozat e hó 28-án, kedden délelőtt fél 9 órakor fog a helybeli róm. kat. plébánia-templomban az Egek Urának bemutatni.

— **Orosz fogságból hazatért hajduböszörményi honvéd.** Hajduböszörményből írják nekünk: Rokkant, béna harci jött haza városunkba e hó 19-én a messze Oroszországból, a Volga partjáról, *Saltó Városból.* Fehér Imre, a debreceni 3-ik honvédgyalogezred közvétele, még 1914. augusztus 30-án *Rohatinnál* egy rettenetesen véres küzdelemben súlyosan megsebesülve, orosz hadifogságba esett és a *lemergi* kórházba került, ahol ballábát amputálták. Két hétig volt Lembergben, ahonnan előbb *Kiewbe*, majd *Moszkvába*, végül mintegy négyszázad magával a saltói városi kórházba jutottak november hó végén. Itt volt kilenc hónapig. Az orvosok igen emberies gyógykezelésben részesítették s a táplálkozás, az ételmezés is türethető volt mindvégig. Ez év augusztus 6-án ütött rá nézve a szomorú fogságból való visszatérésnek megváltó órája. Mintegy kétszázötvenen Szentpéterváron keresztül, Finnországon át Svédországba érkeztek, ahol a stockholmi állomáson a királyi pár fogadta őket. A sebesült böszörményi hős is kezet fogott a királylyal, a királynénak pedig kezet csókolt. Az ottani nép határtalan lelkesedéssel és szeretettel vette őket körül. Innen Németországon át Bécsen keresztül jöttek haza. A rokkant hős jól érzi magát, de az Oroszországban levő foglyok helyzetéről nincs minden irányban tájékozódva, mert szétszórtan vannak elhelyezve a roppant birodalomban. — Amennyiben tudomása van a sebesületlen foglyok helyzetéről, azok épen úgy dolgoznak és munkálkodnak, mint a nálunk levő foglyok. — Fehér Imre Budapestre megy, ahol ipari munkásnak fogják kiképezni.

— **Démon és az ember** című 4 felvonásos filmdrámában szerepel e szezomban először *Schildkraut*, a világhírű nagy művész. Az Uránia ma és holnap mutatja be ezt a minden részében szenzációs, elejétől végig érdekes modern drámát. *Schildkraut* minden szerepe egy-egy nagy, súlyos emberi tragédia, amely kis dolgokból, apró véletlenekből indul ki és aztán valósággal szivszorító tragédiává nő. A debreceni közönségnek még élénken emlékeztében lehet a „Shylok” szerepében oly fényes sikert aratott művész kitűnő játéka, hogy bizonyára ez új szerepében is szívesen megnézi az Urániában.

— **A bolgár hadsereg vezérei.** Abból az alkalomból, hogy Bulgária egész hadseregét mozgósította s hogy az ellenségeskedések megkezdése a bolgár-szerb határon a közeli eshetőségek sorába lépett, rövid ismertetést adjuk azoknak a bolgár tábornokoknak, akikre most Bulgária sorsának irányítása vár.

Savov tábornok neve, aki kitűnő hadvezér, eléggé ismeretes a Balkán-háborúból. Ha a háboru kitörne, bizonyos, hogy ő áll újra a bolgár hadsereg élére.

Naponta látható, amint barátaival Szófia korzóján sétálgat. Mint a legtöbb bolgár, ő is demokrata és állandó kísérői között sok olyan személyiségek láthatók, akik éppenséggel nem töltenek be kiváló politikai, vagy katonai állást. Gyakran megáll velük az utca közepén és megbeszéli velük a háborus eseményeket, miközben sétabotijával pontokat és vonásokat rajzol a járdára. Sohasem hitte, hogy Oroszországa lesz a

végleges győzelem és azon napon, amikor Olaszország a monarchiának háborút üzent, szószerint ezeket mondta:

— Az olaszoknak nem lesz szerencséjük. — Sokkal jobban tették volna, ha otthon maradtak volna!

Tiszti körökben határtalan bizalomnak örvend és katonái rendkívül szeretik.

Jekow hadügyminiszter új ember, a bolgár hadseregnek legfiatalabb tábornoka és most töltötte be 51-ik évét. Kitűnő szervező hírében áll, legutóljára a katonai iskola parancsnoka volt.

A vezérkar főnöke most a volt hadügyminiszter, *Bojadjiew*, aki a Balkán-háboruban személyes bátorságával és csapataival szemben tanúsított atyai bánásmódjával tünt ki.

Nem tekinthetjük kizártnak, hogy a háboru esetében *Ficsew* tábornok, aki a Balkán-háboruban vezérkari főnök volt, újra szolgálatot vállal. Mindenki elismeri róla, hogy elsőrangú stratégiai zseni.

— **A Fröhlich-féle csódtömegből megvett összes irodai szerek, valamint a még meglévő iskolai cikkek, füzetek, könyvek, iskolatáskák, stb. elárúsítása még rövid ideig tart. Üzlet-helyiség Szent Anna-utca 1.**

— **35 dekás tábori postadobozok, melyben a harctérre élelmiszereken kívül minden küldhető, 20 fillérjével kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Debrecen, Piac-utca 49. és minden dohány-tözsében.**

Az 1915. évi tengeri-termés zár alá vétele

A kormány rendelete

A hivatalos lap mai száma közli a minisztérium rendeletét, melyvel minden termelőnek 1915. évi tengeri-termése a közéletmezés és a közszükséglet céljaira biztosítása érdekében zár alá helyeztetik és a felől a termelő a jelen rendelet érvényességének ideje alatt csak az abban megszabott korlátok között rendelkezhetnek. A rendelet főbb intézkedései:

A zár alá vétel a munkabér, részesmivvelés, vagy konvenció fejében kapott tengerire is kiterjed. A házi szükséglet címén az 1916. évi tengeritermés felhasználásáig terjedő időre azon személyek figyelembevételével, akik a termelő háztartásában rendszerint természetbeni ellátást élveznek, annyi tengerit lehet számításba venni, mint amennyi a rendes viszonyok között azon a vidéken ilyen célra hasonló időtartam alatt rendszerint szükséges.

Az igénybevett készleteknek az igénybevételől az átvétel időpontjáig való őrzéséért és gondozásáért a birtokosnak havonként és métermázsánként 50 fillér jár; az őrzési és gondozási díj összege azonban métermázsánként 3 koronát meg nem haladhat.

Tilos a termelőnek tengeritermését annak a törvényhatóságnak területéről, ahol a gazdasága van, elszállítani. Más törvényhatóságok területén levő gazdaságába azonban tengerijét a termelő elraktározás vagy a jelen rendelet szerint megengedett felhasználás végett a törvényhatóság első tisztviselőjének engedélyével elszállíthatja.

A közéletmezés biztosítása céljából a vármegyei és a városi törvényhatóságok, rendezett tanácsú városok, nagyobb ipari telepek, közlekedési és egyéb vállalatok, fogyasztási szövetkezetek, menhelyek, internátusok, kórházak, gyógy-, büntető javítónevelő és egyéb közintézetek az 1916. évi április hó 1. napjáig, illetőleg a kereskedelemügyi, földművelésügyi és belügyminiszter által egyetértve esetleg megállapítandó későbbi határrnapig a termelőktől elővétel vagy készáruvétel útján az 1915. évi termésből annyi tengerit vásárolhatnak, mint amennyi tengerit az ellátandó személyek (lakosság, alkalmazottak, szövetkezeti tagok, ápoltak, növénydekek, letartóztatottak, stb.) házi és gazdasági szükségletére az 1916. évi tengeritermés felhasználásáig terjedő idő alatt előreláthatólag szükséges lesz.

Apró hirdetések

Finom hímzősekel, horgolást, fehérnemű varrást és javítást elfogad egy hadbavonult családanya — olcsó árak mellett. — Kéri a n. é. közönség pártolását, hogy családját a háboru tartama alatt fenntarthassa. Késes-utca 37. Nyiriné.

Órásszédét ki nem katoná köteles jó kis munkás azonnali belépésre keresek. Fizetés havi 200 korona és lakás. Fischer Menyhért ékszerész Czegléd.

Szép bútorozott szoba villanyvilágítással közel a főtérhez, azonnal kiadó. Ugyanott többféle kályhák eladók. Iskola-utca 8. sz.

Jó forgalmu trafik-üzlet átadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ügyes bejárónót vagy mindenese cselédet azonnal felveszek. Budai Esaiás-utca 3. sz.

Tarkavarrónót keresek, jelentkezzen Bika II. emelet 2. szám alatt.

Tábori borítékok 2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Tarhonya

tiszta buza lisztből készült vizes tarhonyát mázsánként 100 K-ért szállítok. Czím kiadóhivatalban.

Kiadó
Sörarnok és vendéglő!
Kossuth- és Piac-utca
srkán lévő legmoder-
nebb berendezéssel
alagsori vendéglő és
sörarnok
1. évi november 1-től
kezdve kiadó.
Érdeklődők forduljanak
a Debreczeni Első Takarék-
pénztárhoz.

SOMOSSY LÁSZLÓ
DEBRECZEN, Kistemplombazár
Megérkeztek
az őszi és téli divatkelme-
ujdonságok
FLANELLEK — SELYMEK
VELEZEK — BÁRSONYOK.
! Óriási választék !

16-18 éves fiu
hetesnek
felvétetik
Piac-utca 49., II. udvar.

Pénzkölcsön

Értékpapirokra, sorsjegyekre, hadi kölcsön kötvényekre.

Hadi kölcsön	80-
100 koronánként	80-
Bazilika sorsjegy	15-
Hagyó sorsjegyek sorjegy	18-
Osztók	30-
Olasz	25-
Jószág	10-
Érszobát	8-
Pesti Hazai	70-
Kassaii jótélelem	120-

Ha az értékpapír másutt van letétele, kiváltjuk és arra a fenti kölcsönt adjuk. Külföldi pénveket, arany érmeket a legmagasabb napi áron beváltunk. Debreczeni Pénzváltóbank és Zálogkölcsön Részv.-Társaság SIMONFFY-UTCA 13. Telefon 298.

Kapcsolódniak bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

Szónvignetta ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Zománc címtábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Lakbérleti szabályzat Előző cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Makulatur papíros Kapható a kiadóban.

Az Alföldi Takarékpénztár épületében levő

Vendéglő

sörarnok

azonnal kiadó!